

V.7 Umění a kultura

V.7.1 Hudební výchova

V.7.1.1 1. stupeň

V.7.1. I. 1 Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Žáci se v hudební výchově seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky, s jazykem hudebního a tanečního umění s využitím digitální technologie. Výuka je realizována v 1. až 5. ročníku v jednogodinové týdenní dotaci.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyřech oblastí:

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu,

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci,

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty,

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob.

Žáci pracují ve třídě, případně mohou využít i odborné pracovny, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek, interaktivní tabule a výukových programů.

V oblasti jsou integrována průřezová témata Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie

Do výuky zařazujeme takové aktivity a činnosti, které vedou k pochopení umění jako specifického způsobu poznání světa a jako svébytného prostředku komunikace.

Nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení fantazie a hudebního prožitku s dalšími obory, např. s výtvarnou či dramatickou výchovou. Vytváříme pro ně bezpečné prostředí, které vede k uvědomování si sebe samého, k svobodnému projevu vlastního názoru, k argumentaci, k diskusi, k pochopení názoru druhého.

Umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní tvůrčí nápady a náměty. Při prezentaci výsledků své práce účelně volí digitální technologie. Nabízíme různé způsoby užití nástrojů, vybavení, v co nejširší míře, které má škola k dispozici.

Vytváříme podmínky k dodržování zásad hygieny při zpěvu i tanci. Vedeme žáky k aktivní ochraně vlastního zdraví i zdraví spolužáků a k dodržování zásad bezpečného a etického chování v digitálním prostředí.

Zařazujeme metody aktivního učení, kterými žáci snadněji uchopí nové poznatky z oblasti umění a kultury.

Doplňujeme výuku o návštěvy koncertů a divadelních představení. Užíváme i modelových situací k tréninku norem chování při kulturních akcích.

Vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti (plánování, příprava, realizace i hodnocení).

Učíme je přijímat rozličné role ve skupině při třídních uměleckých miniprojektech. Vytváříme kritéria hodnocení vystoupení ve spolupráci s žáky tak, aby dokázali ocenit práci vlastní i druhých.

Do výuky vnášíme místní, regionální i národní tradice, stejně jako aktuální dění v obci, v regionu, ve společnosti z oblasti kultury.

Realizujeme kulturní vystoupení žáků pro spolužáky, pro rodiče, pro veřejnost.

Umožňujeme zájemcům zúčastnit se hudebních soutěží, přehlídek, vystoupení a akcí tak, aby se mohli umělecky projevit.

Podporujeme zájem o hudební obor, zejména dalšími činnostmi ve spolupráci se ŠD.

V.7.1.I 2 Spojení oborových a životních dovedností

Výstupy za jednotlivá období

A. Žák 3. ročníku v Hudební výchově v **komunikaci**

- ♪ Jednoduše formuluje svůj názor na umění kolem sebe.
- ♪ Vyjadřuje verbálně nebo neverbálně působení umění na svou osobu.
- ♪ Zkoumá vyjadřovací prostředky umění.
- ♪ Vytváří si názor na různé druhy umění.

Žák 5. ročníku v Hudební výchově v **komunikaci**

- ♪ Zaujímá stanovisko k umění a zdůvodňuje ho.
- ♪ Uplatňuje si svou potřebu uměleckého prožitku.
- ♪ Klade otázky k umělecké oblasti, jež ho zaujala.
- ♪ Vyjadřuje se k uměleckým podnětům.

B. Žák 3. ročníku v Hudební výchově v **řešení problému**

- ♪ Připouští různé možnosti prožívání umění.

Žák 5. ročníku v Hudební výchově v **řešení problému**

- ♪ Diskutuje o prožitcích a přijímá jiný názor.
- ♪ Zjišťuje důsledky rozdílného přístupu k umění.

C. Žák 3. ročníku v Hudební výchově v **pracovních dovednostech**

- ♪ Vyvozuje, jak umění souvisí s určitými pravidly chování a hygienickými zásadami.
- ♪ Dodržuje doporučené postupy při hry na nástroj, při nácviu tance, zpěvu.

Žák 5. ročníku v Hudební výchově v **pracovních dovednostech**

- ♪ Dodržuje dohodnutá pravidla a hygienické zásady při styku s uměním.
- ♪ Dodržuje získané postupy hry na nástroj, tance, zpěvu.

D. Žák 3. ročníku v Hudební výchově v **učení se**

- ♪ Rozšiřuje okruh svých poznatků v oblasti hudby.
- ♪ Věci kolem sebe posuzuje nejen z praktického, ale i uměleckého hlediska.

Žák 5. ročníku v Hudební výchově v **učení se**

- ♪ Třídí nové poznatky získané v oboru umění a kultury.
- ♪ Rozpoznává základní oblasti umění.

E. Žák 3. ročníku v Hudební výchově v **sociálně personálních dovednostech**

- ♪ Přijímá roli ve skupině při společné tvorbě.
- ♪ Vědomě využívá relaxační funkci umění.

Žák 5. ročníku v Hudební výchově v **sociálně personálních dovednostech**

- ♪ Hodnotí význam svého výkonu, který ovlivní výsledek práce celé skupiny.
- ♪ Přijímá umění jako součást života společnosti.

F. Žák 3. ročníku v Hudební výchově v **občanských dovednostech**

- ♪ Podílí se na kulturního dění ve městě.
- ♪ Vysvětluje tradice – Vánoce, Velikonoce, apod. (tradice obce).

Žák 5. ročníku v Hudební výchově v **občanských dovednostech**

- ♪ Podle svých možností se účastní kulturního dění ve škole.
- ♪ Uvádí příklady národních tradic, vysvětluje jejich význam.

G. Žák 3.ročníku v Hudební výchově v **digitálních kompetencích**

- ♪ S pomocí využívá vhodná digitální zařízení a aplikace pro různé hudební aktivity.
- ♪ Objevuje digitální zařízení a aplikace sloužící k hudební aktivitě.

Žák 5.ročníku v Hudební výchově v **digitálních kompetencích**

- ♪ Využívá vhodná digitální zařízení a aplikace pro různé hudební aktivity.
- ♪ Dodržuje pravidla bezpečného používání digitálních zařízení a aplikací.

V.7.1.I 3 Rozdělení do jednotlivých ročníků

Co by měl umět žák, když umí Hudební výchovu

1. ročník

- ♪ Rozlišuje zvuk, tón, melodii, řeč, zpěv, výšku tónu (hluboko, vysoko), dynamiku (silně, slabě), vesele a smutně, pomalá a rychlá píseň.
- ♪ Hraje nejjednodušší rytmické doprovody na jednoduché hudební nástroje.
- ♪ Reaguje na hudbu „hrou na tělo“.
- ♪ Vyjadřuje svou libost, nelibost při poslechu písně, skladby (pohybem, gestem, mimikou, případně slovy).
- ♪ Při poslechu hudby rozpoznává některé hudební nástroje, dodržuje domluvená pravidla
- ♪ Při nácviu písně, doprovodu na hudební nástroje nebo pohybové aktivitě pracuje podle doporučeného postupu.
- ♪ Pohybově ztvárňuje věci kolem sebe .
- ♪ Účastní se společenských a kulturních akcí organizovaných školou v obci a blízkém okolí.
- ♪ Prezентuje vánoční a velikonoční tradice.

2. ročník

- ♪ Rozlišuje délku tónu (dlouhý, krátký), melodii vzestupnou a sestupnou.
- ♪ Respektuje základní domluvená pravidla pro poslech hudby, sledování tance a vyjadřuje při tom své emoce.
- ♪ Při nácvičku písni, doprovodu na hudební nástroje nebo pohybové aktivitě dodržuje zadané pokyny.
- ♪ Doprovází „hrou na tělo“ jednoduché skladby a písně, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.
- ♪ Hraje rytmické doprovody na jednoduché hudební nástroje.
- ♪ Poskytuje zpětnou vazbu z kulturních akcí organizovaných školou v obci nebo v blízkém okolí.
- ♪ Prezентuje tradice související s ročními obdobími.

3. ročník

- ♪ Rozlišuje sólový a sborový zpěv.
- ♪ Zpívá jednoduchou píseň jednohlasně.
- ♪ Správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje.
- ♪ Vyslovuje svou libost, nelibost při poslechu písně, skladby.
- ♪ Využívá relaxační funkci umění.
- ♪ Přijímá základní domluvená pravidla pro poslech hudby, tanec.
- ♪ Připouští možnost pro odlišné vnímání umění.
- ♪ Přijímá roli sólového zpěváka, hudebníka.
- ♪ Zná postup při nácvičku písni, pohyb. aktivitě, doprovodu na hudební nástroje.
- ♪ Věci kolem sebe posuzuje nejen z praktického hlediska, ale i uměleckého.
- ♪ Hodnotí prožitou kulturní akci.
- ♪ Aktivně se zúčastňuje kulturních akcí pořádaných ve městě.

4. ročník

- ♪ Interpretuje vybrané lidové a umělé písně v přiměřeném rozsahu.
- ♪ Pracuje s dechem.
- ♪ S pomocí jednoduchých nástrojů doprovodí a reprodukuje píseň.
- ♪ Taktuje v 3/4 a 2/4 taktu.
- ♪ Klade otázky k hudebnímu uměleckému dílu – a hledá na ně odpovědi.

- ♪ Přijímá roli tanečníka i ve smíšené skupině.
- ♪ Rozlišuje základní oblasti v hudbě – klasika, moderna, rozpoznává hudební formu jednoduché písně či skladby.

5. ročník

- ♪ Rozlišuje vokální a instrumentální hudbu.
- ♪ Rozlišuje poslechové základní hudební žánry – vážná, lidová, pochodová, taneční, moderní hudba.
- ♪ Rozlišuje oblasti v hudbě – pop, rock, hip hop, ...
- ♪ Zpívá jednoduché písně v rozsahu oktávy, jednohlasně či dvojhlasně v dur i moll.
- ♪ Vědomě využívá hudbu k relaxaci.
- ♪ Přijímá roli dirigenta.
- ♪ Dodržuje postup při nácviu písní, doprovodu na hudební nástroje, pohybové aktivitě.
- ♪ Hospodaří s dechem a frázuje.
- ♪ Ztvárňuje hudbu pohybem.
- ♪ Zaujímá stanovisko k uměleckému dílu – taneční vystoupení, poslech hudby,
- ♪ Toleruje individuální hudební prožitek.
- ♪ Tvoří a dodržuje pravidla, zásady při interakci s uměním.
- ♪ Orientuje se v nabídce kulturních akcí v regionu a nabízí je třídnímu kolektivu.
- ♪ Nabídne svou účast na vytvoření umělecké produkce třídního kolektivu.
- ♪ Zazpívá státní hymnu.

Generalizace	Ročník	Učivo	Průřezové téma	Poznámka
Umění obohacuje vnitřní svět člověka a přispívá k pochopení světa.	1.	zvuk, tón, výška a hloubka tónu, hlasitě, nahlas, vesele, smutně, pomalu, rychle, píseň, skladba		
	2.	délka tónu, sestupná a vzestupná melodie		

	3.	sólový a sborový zpěv, dirigent, lidová píseň, nota, lidský hlas		
	4.	taktování, 2/4 takt, 3/4 takt, sloka, refrén		
	5.	pop, rock, hip hop, státní hymna, vážná, moderní hudba, etnický původ	MUL – Kulturní diferenciacie	
Umění je radost, kterou člověk dává sám sobě i druhým.	1.	hra na tělo, jednoduché nástroje, koledy		
	2.	jednohlas		
	3.	kánon, nádech, výdech, tempo		
	4.	hudební doprovod, skladatel, dvojhlas		
	5.	pochod, lidový tanec, polka, valčík orientace v zápisu jednoduché písně, zvyky a tradice národů Evropy	EGS – Evropa a svět nás zajímá	